



Tvåspråkighetsprogram

[Raportin tekijätiedot]

Innehåll

| | |
|-----------------------------|---|
| Tvåspråkighetsprogram | 1 |
| Inledning..... | 1 |
| 1 Dimensioner | 2 |
| 2 Uppföljning | 5 |
| 3 Lagstiftning | 6 |

Inledning

Östra Nylands välfärdsområde är ett av de sju tvåspråkiga välfärdsområdena. Totalt finns det 21 välfärdsområden i Finland. Social- och hälsovården ska inom ett tvåspråkigt välfärdsområde ordnas på svenska och finska så att klienten får dessa tjänster på sitt modersmål, det vill säga på svenska eller finska.

Med tanke på tillgodoseendet av rättigheterna för en klient inom social- och hälsovården har språket stor betydelse. Rätten och möjligheten att använda sitt eget språk är en förutsättning för att patientens rättigheter ska kunna tillgodoses.

Målet/syftet med språkprogrammet är att främja förverkligandet av välfärdsområdets värden. Programmet har två huvudsakliga målgrupper: välfärdsområdets kunder och personal.

Den vård och service som klienterna får sker på deras eget språk, varvid klient- och patientsäkerheten kan garanteras bättre. Möjligheten att använda sitt eget språk inverkar också på vårdens kvalitet och på hurdan erfarenhet klienten får av social- och hälsovårdsservicen.

Genom språkprogrammet informeras personalen om tvåspråkighetens betydelse för förverkligandet av en tjänst och dess kvalitet för klienten, och personalen uppmuntras att utveckla sina språkkunskaper.

Nationalspråksnämnden för välfärdsområdet har i uppgift att årligen lämna en berättelse till välfärdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna på minoritetens språk har tillgodosetts inom välfärdsområdet. Dessutom utreder, bedömer och fastställer nämnden behovet av välfärdsområdets tjänster på minoritetsspråk samt följer upp tillgängligheten och kvaliteten på dessa tjänster. Nämnden kan för välfärdsområdesstyrelsen lägga fram förslag till åtgärder för att utveckla tjänsterna och servicekedjorna för den språkliga minoriteten samt för personalens språkkunskapskrav och för att utveckla språkkunskaperna.

Östra Nylands välfärdsområde har även ett internt nätverk, som ansvarar för olika svenskspråkiga funktioner inom välfärdsområdet.

Tvåspråkighetsprogrammet är i kraft tillsvidare.

1 Dimensioner

Språkprogrammet är indelat i tre dimensioner. Utgående från dessa dimensioner utvärderas de språkliga målen, förverkligandet av dessa och de nödvändiga åtgärderna. Under varje dimension delas innehållet in i målsättning – åtgärder.

1.1 Kunden

| Målsättning | Åtgärder | Mätare | Ansvarsperson /-organ |
|---|--|--|------------------------------|
| Patienten vårdas och kunden får service på sitt modersmål | Chefen uppmuntrar personalen att använda de båda inhemska språken, särskilt i patient- och kundkontakter Språkutbildning ordnas på arbetstid. | Enkät till patienter/kunder (NPS..., fick du service på ditt modersmål?) | Chefer, HR |
| Alla skriftliga patientanvisningar finns att tillgå på svenska och finska samtidigt | Alla patientanvisningar översätts till båda språken | | ”Författaren” |
| Patienten/kunden får epikriser och polikliniktexter på sitt modersmål | De handlingar som sänds till patienten/kunden översätts till /skrivs på patientens/kundens modersmål | | |
| Välfärdsområdets webbsidor, broschyrer och övrig kommunikation tillhandahålls på båda språken | Allt informationsmaterial översätts till båda språken | | VFO:s kommunikation |

1.2 Personalen

| Målsättning | Åtgärder | Mätare | Ansvarsperson /-organ |
|---|--|------------------------------|------------------------------|
| Personalen betjänar klienten/patienten på hans modersmål (finska/svenska) | Språkkunskaper beaktas i samband med rekryteringen | | |
| Personalen har möjlighet att utveckla sina språkkunskaper | Chefen ser till att de anställda har möjlighet att delta i språkkurser vid behov. Utbudet av språkkurser är tillräckligt och motsvarar till sitt innehåll personalens behov. | Antalet kurser och deltagare | |
| Personalens språkkunskaper och användning av de båda inhemska språken syns i lönesättningen | Språkbrukstillägg beviljas till personal som betjänar klienter/patienter på de båda språken. | | |
| Personalen har möjlighet till fortbildning på svenska | Utbudet beaktas årligen vid planering av utbildning. Samarbetet med yrkesutbildningsanstalter och enheter för fortbildning är fortlöpande och resultatriktat | | |

1.3 Ekonomi och förvaltning

| Målsättning | Åtgärder | Mätare | Ansvarsperson /-organ |
|--|---|---------------|------------------------------|
| Vid anskaffning av köptjänster krävs att dessa tjänster ges på båda språken | I anbudsbegäran och avtal ställs villkoret att de tjänster som vfo köper ges på båda språken | | |
| Alla enheter reserverar medel i budgeten för att upprätthålla och utveckla en god språklig service | Tillräckliga resurser reserveras för översättningsarbete, språktillägg, språkutbildning samt tvåspråkig information | | |
| Förvaltningsstadgan innehåller tillräckliga stadganden om språkliga rättigheter i vfo:s verksamhet, personalens språkkrav samt kommunikation | Förvaltningsstadgan uppdateras vid behov | | |

2 Uppföljning

Välårsdsområdesstyrelsen och nämnderna följer inom sina respektive verksamhetsområden hur de språkliga rättigheterna förverkligas. Nämnderna rapporterar årligen uppföljningsresultatet till välårsdsområdesstyrelsen. Välårsdsområdesstyrelsen rapporterar till välårsdsområdesfullmäktige. Välårsdsområdesstyrelsen ger närmare anvisningar om rapporteringen. (välårsdsområdesstadga 74 § Uppföljning och rapportering av hur de språkliga rättigheterna förverkligas)

Utöver de uppgifter som föreskrivs i lagen om välårsdsområden har nationalspråksnämnden till uppgift att

1. årligen lämna en berättelse till välårsdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna på minoritetens språk har genomförts inom välårsdsområdet,
2. utreda, bedöma och utlåta sig om hur välårsdsområdesfullmäktiges beslut påverkar förverkligandet av språkliga rättigheter i praktiken,
3. utreda, bedöma och fastställa behovet av välårsdsområdes tjänster på minoritetsspråk samt följa upp tillgängligheten och kvaliteten på dessa tjänster,
4. lägga fram förslag för välårsdsområdesstyrelsen om åtgärder för att utveckla tjänster och tjänstekedjor för den språkliga minoriteten samt om personalens språkkrav och för utvecklingen av språkkunskaper,
5. lägga fram förslag till innehållet i avtalet om samarbete och arbetsfördelning mellan de tvåspråkiga välårsdsområdena som avses i 39 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård, ge ett utlåtande om avtalet till välårsdsområdesfullmäktige samt följa upp hur avtalet genomförs.

(välårsdsområdesstadga 28 § Nationalspråksnämnden)

3 Lagstiftning

Lagstiftning om tvåspråkighet

- Enligt grundlagen (731/1999) är Finlands nationalspråk finska och svenska.
- Enligt § 5 i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) ska social- och hälsovården i tvåspråkiga välfärdsområdets område ordnas på både finska och svenska så att kunderna blir betjänade på det språk de väljer, antingen finska eller svenska.
- Enligt språklagen (423/2003) har var och en rätt att använda sitt modersmål, antingen finska eller svenska, och att bli betjänad på detta språk när hen sköter sina ärenden hos en myndighet.
- Enligt § 4 i socialvårdslagen (1301/2014) förutsätts att välfärdsområdet beaktar klientens språkliga bakgrund när det överväger och granskar verksamhetssätt och lösningar inom socialvården.

Välfärdsområdets lagstadgade dokument som ska beakta språkliga rättigheter:

- Förvaltningsstadga - 95 § lag om välfärdsområden
- Välfärdsområdets strategi - 41 § lag om välfärdsområden
- Servicestrategi - 11 § lag om ordnande av social- och hälsovård